

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO (UE) 2016/1994**z dnia 4 listopada 2016 r.****w sprawie metody uznawania instytucjonalnych systemów ochrony na potrzeby ostrożnościowe przez właściwe organy krajowe zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (EBC/2016/38)**

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013 r. powierzające Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi ⁽¹⁾, w szczególności art. 6 ust. 1 oraz art. 6 ust. 5 lit. a),uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ⁽²⁾, w szczególności art. 113 ust. 7,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Instytucjonalny system ochrony został zdefiniowany w art. 113 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 jako umowne lub ustawowe uzgodnienie w sprawie odpowiedzialności, które chroni instytucje do niego należące oraz, w razie konieczności, gwarantuje ich płynność i wypłacalność w celu uniknięcia upadłości. Zgodnie z tym przepisem właściwe organy mogą, stosownie do określonych warunków wskazanych w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013, odstąpić od wybranych wymogów ostrożnościowych lub dopuścić określone wyłączenia dla członków instytucjonalnego systemu ochrony.
- (2) Europejski Bank Centralny (EBC), jako właściwy organ sprawujący nadzór ostrożnościowy w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego nad instytucjami kredytowymi sklasyfikowanymi jako istotne, odpowiada za ocenę wniosków złożonych przez takie instytucje.
- (3) Kryteria oceny instytucjonalnych systemów ochrony na potrzeby ostrożnościowe zostały wskazane w art. 113 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Rozporządzenie to przyznaje właściwym organom kilka swobód uznania do wykorzystania w trakcie opracowywania oceny nadzorczej wymaganej do określenia, czy kryteria zostały spełnione. W celu zapewnienia spójności, efektywności i przejrzystości w przewodniku EBC dotyczącym opcji i swobód uznania przewidzianych w prawie Unii ⁽³⁾ dodano nowy rozdział poświęcony metodzie uznawania instytucjonalnych systemów ochrony na potrzeby ostrożnościowe, który określa, w jaki sposób EBC będzie oceniać zgodność instytucjonalnych systemów ochrony i ich członków ze wskazanymi powyżej kryteriami.
- (4) EBC odpowiada za skuteczne i spójne funkcjonowanie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego i – w ramach swoich funkcji nadzoru systemowego – musi zapewnić spójność wyników w zakresie nadzoru. W tym kontekście EBC może wydawać adresowane do właściwych organów krajowych wytyczne, zgodnie z którymi wykonuje się zadania nadzorcze i podejmuje decyzje nadzorcze wobec mniej istotnych instytucji.
- (5) Ponieważ instytucjonalne systemy ochrony mogą obejmować zarówno istotne, jak i mniej istotne instytucje, ważne jest zapewnienie jednolitego traktowania ich członków w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego w celu wzmocnienia spójności decyzji przyjmowanych przez EBC i właściwe organy krajowe. Dla instytucjonalnych systemów ochrony, których członkami są zarówno istotne, jak i mniej istotne instytucje kredytowe, szczególnie ważne jest, aby zarówno EBC, który odpowiada za nadzór ostrożnościowy nad istotnymi instytucjami, jak i właściwe organy krajowe, które odpowiadają za nadzór nad mniej istotnymi instytucjami, korzystały z tych samych specyfikacji na potrzeby oceny kwalifikacji. Korzystanie z tych samych specyfikacji przez właściwe organy krajowe jest także konieczne przy ocenie instytucjonalnych systemów ochrony składających się wyłącznie z mniej istotnych instytucji, ponieważ struktura instytucjonalnych systemów ochrony, jak również klasyfikacja ich członków jako istotnych lub mniej istotnych, może zmieniać się w czasie,

⁽¹⁾ Dz.U. L 287 z 29.10.2013, s. 63.⁽²⁾ Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1.⁽³⁾ Rozdział ten został przyjęty w lipcu 2016 r. Skonsolidowana wersja przewodnika p.t. „ECB Guide on options and discretions available in Union law” jest dostępna na stronie internetowej EBC dotyczącej nadzoru bankowego pod adresem www.bankingsupervision.europa.eu.

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Zakres

Niniejsze wytyczne określają specyfikacje na potrzeby oceny zgodności instytucjonalnych systemów ochrony i ich członków z wymogami określonymi w art. 113 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, zmierzającej do określenia, czy w odniesieniu do indywidualnej instytucji może zostać wydana decyzja o udzieleniu zezwolenia w rozumieniu tego artykułu. Właściwe organy krajowe stosują te specyfikacje wobec mniej istotnych instytucji.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszych wytycznych stosuje się definicje zawarte w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013, dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE ⁽¹⁾, rozporządzeniu (UE) nr 1024/2013 i rozporządzeniu (UE) nr 468/2014 Europejskiego Banku Centralnego (EBC/2014/17) ⁽²⁾.

ROZDZIAŁ II

SPECYFIKACJE NA POTRZEBY OCENY ZGODNIE Z ART. 113 UST. 7 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013

Artykuł 3

Artykuł 113 ust. 7 lit. a) w związku z art. 113 ust. 6 lit. a) i d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: ocena statusu ostrożnościowego i siedziba

Zgodnie z art. 113 ust. 7 lit. a) w związku z art. 113 ust. 6 lit. a) i d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 przy ocenie statusu ostrożnościowego oraz siedziby kontrahenta właściwe organy krajowe sprawdzają:

- a) czy kontrahent jest instytucją, instytucją finansową lub przedsiębiorstwem usług pomocniczych, objętym odpowiednimi wymogami ostrożnościowymi;
- b) czy kontrahent wnioskujący o zezwolenie ma siedzibę w tym samym państwie członkowskim.

Artykuł 4

Artykuł 113 ust. 7 lit. a) w związku z art. 113 ust. 6 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: szybkie transfery funduszy własnych lub spłata zobowiązań przez kontrahenta na rzecz członków

Przy dokonywaniu oceny, czy istnieją obecnie lub są przewidywane w przyszłości istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez kontrahenta na rzecz danej instytucji na podstawie art. 113 ust. 7 lit. a) w związku z art. 113 ust. 6 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 właściwe organy krajowe sprawdzają:

- a) czy struktura własnościowa lub prawna członków może utrudniać transfery funduszy własnych lub spłatę zobowiązań;
- b) czy formalne procesy decyzyjne dotyczące transferów funduszy własnych pomiędzy członkami zapewniają szybkie transfery środków;
- c) czy statuty członków, umowy spółki lub inne znane umowy zawierają postanowienia, które mogłyby zakłócać transfer funduszy własnych lub spłatę zobowiązań przez kontrahenta;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

⁽²⁾ Rozporządzenie (UE) nr 468/2014 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające ramy współpracy pomiędzy Europejskim Bankiem Centralnym a właściwymi organami krajowymi oraz wyznaczonymi organami krajowymi w ramach Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (rozporządzenie ramowe w sprawie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego) (EBC/2014/17) (Dz.U. L 141 z 14.5.2014, s. 1).

- d) czy miały miejsce poważne trudności w zakresie zarządzania lub ładu korporacyjnego dotyczące członków, które mogą mieć negatywny wpływ na szybki transfer funduszy własnych lub spłatę zobowiązań;
- e) czy szybki transfer funduszy własnych lub spłata zobowiązań mogą być kontrolowane lub uniemożliwione przez podmioty trzecie ⁽¹⁾;
- f) czy istnieją przesłanki z przeszłości dotyczące przepływu środków pomiędzy członkami, które świadczą o zdolności do szybkiego transferu środków lub szybkiej spłaty zobowiązań.

Za kluczowe uważa się funkcję pośredniczenia w zarządzaniu kryzysowym oraz obowiązek przekazywania środków na wsparcie dla znajdujących się w trudnej sytuacji członków przez instytucjonalny system ochrony.

Artykuł 5

Artykuł 113 ust. 7 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: zdolność instytucjonalnych systemów ochrony do udzielania niezbędnego wsparcia zgodnie ze zobowiązaniami

Przy ocenie istnienia uzgodnień gwarantujących możliwość udzielenia przez instytucjonalny system ochrony niezbędnego wsparcia zgodnie ze zobowiązaniami, z funduszy, do których ma łatwy dostęp, zgodnie z art. 113 ust. 7 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, właściwe organy krajowe sprawdzają:

- a) czy uzgodnienia te obejmują szeroki wachlarz środków, procesów i mechanizmów tworzących ramy operacyjne danego instytucjonalnego systemu ochrony. Ramy te powinny obejmować serię możliwych działań, od mniej inwazyjnych do bardziej znaczących, proporcjonalnych do stopnia ryzyka związanego z instytucją będącą beneficjentem oraz poziomu jej ograniczeń finansowych, w tym bezpośrednie wsparcie kapitałowe i finansowe. Wsparcie takie może być warunkowe i uzależnione np. od wdrożenia przez instytucję określonych środków naprawczych i restrukturyzacyjnych;
- b) czy struktura zarządzania instytucjonalnego systemu ochrony oraz proces decyzyjny dotyczący środków wsparcia pozwalają na udzielanie wsparcia we właściwym czasie;
- c) czy istnieje bezwarunkowe zobowiązanie do udzielenia wsparcia w sytuacji gdy, pomimo wcześniejszego monitorowania ryzyka i zastosowania środków wczesnej interwencji, dany członek utracił – albo jest prawdopodobne, że utraci – wypłacalność lub płynność, oraz do zapewnienia przestrzegania przez członków odpowiednich regulacyjnych wymogów w zakresie funduszy własnych i płynności;
- d) czy dany instytucjonalny system ochrony regularnie przeprowadza testy warunków skrajnych w celu pomiaru ilościowego potencjalnych środków wsparcia kapitałowego i płynnościowego;
- e) czy zdolność instytucjonalnego systemu ochrony do absorpcji ryzyka (obejmująca wpłacone środki, potencjalne wpłaty ex post oraz inne podobne zobowiązania) jest wystarczająca do pokrycia potencjalnych środków wsparcia podejmowanych wobec jego członków;
- f) czy został utworzony fundusz ex ante zapewniający instytucjonalnemu systemowi ochrony łatwo dostępne fundusze wsparcia, oraz:
 - (i) czy wpłaty na taki fundusz spełniają jasno określone wymogi ramowe;
 - (ii) czy środki są inwestowane wyłącznie w płynne i bezpieczne aktywa, które mogą zostać zbyte w dowolnym momencie i których wartość nie jest uzależniona od wypłacalności i płynności członków i ich podmiotów zależnych;
 - (iii) czy przy ustalaniu minimalnego poziomu docelowego funduszu ex ante uwzględnione zostały uzyskane przez instytucjonalny system ochrony wyniki testów warunków skrajnych;
 - (iv) czy wyznaczono dolną granicę/minimalną wartość funduszu ex ante na odpowiednim poziomie zapewniającym niezwłoczną dostępność środków.

Instytcjonalny system ochrony może zostać uznany za system gwarancji depozytów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE ⁽²⁾ oraz może zostać dopuszczony, po spełnieniu warunków określonych odpowiednimi przepisami prawa krajowego, do wykorzystywania dostępnych środków finansowych na potrzeby alternatywnych metod zapobiegania upadkowi instytucji kredytowych. W takim przypadku przy ocenie dostępności funduszy wsparcia właściwe organy krajowe uwzględniają dostępne środki finansowe, mając na względzie odmienne cele instytucjonalnych systemów ochrony, których zadaniem jest ochrona swoich członków, oraz systemów gwarancji depozytów, których głównym zadaniem jest ochrona deponentów przed konsekwencjami niewypłacalności instytucji kredytowej.

⁽¹⁾ Podmiotami trzecimi są wszelkie podmioty, które nie są podmiotem dominującym, podmiotem zależnym, członkiem organów decyzyjnych członka lub jego udziałowcem.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 149).

Artykuł 6

Art. 113 ust. 7 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: stosowane przez instytucjonalny system ochrony systemu monitorowania i klasyfikacji ryzyka

Zgodnie art. 113 ust. 7 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucjonalny system ochrony powinien mieć odpowiednie i jednakowo zorganizowane mechanizmy monitorowania i klasyfikowania ryzyka, dające całościowy przegląd sytuacji w zakresie ryzyka wszystkich indywidualnych członków oraz instytucjonalnego systemu ochrony jako całości, a także odpowiednie możliwości oddziaływania, przy czym mechanizmy te powinny odpowiednio kontrolować ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 ust. 1 tego rozporządzenia. Przy ocenie spełniania tego warunku właściwe organy krajowe sprawdzają:

- a) czy członkowie instytucjonalnego systemu ochrony są zobowiązani do regularnego dostarczania głównemu organowi zarządzającemu instytucjonalnego systemu ochrony aktualnych danych dotyczących ich sytuacji w zakresie ryzyka, w tym informacji co do funduszy własnych i wymogów w zakresie funduszy własnych;
- b) czy istnieją odpowiednie i odpowiadające sobie przepływy danych i systemy informatyczne;
- c) czy główny organ zarządzający instytucjonalnego systemu ochrony określa jednolite standardy i metodologie ram zarządzania ryzykiem, które powinni stosować jego członkowie;
- d) czy na potrzeby monitorowania i klasyfikacji ryzyka przez instytucjonalny system ochrony stworzono wspólną definicję ryzyka, czy w odniesieniu do wszystkich członków monitorowane są te same kategorie ryzyka oraz czy do pomiaru ilościowego ryzyka stosuje się ten sam poziom ufności i horyzont czasowy;
- e) czy należące do instytucjonalnego systemu ochrony systemy monitorowania i klasyfikacji ryzyka klasyfikują członków zgodnie z ich sytuacją w zakresie ryzyka, tzn. czy instytucjonalny system ochrony zdefiniował różne kategorie, do których przypisuje swoich członków w celu umożliwienia wczesnej interwencji;
- f) czy instytucjonalny system ochrony ma możliwość wpływania na sytuację w zakresie ryzyka swoich członków poprzez wydawanie instrukcji i zaleceń, np. w celu ograniczenia niektórych rodzajów działalności lub zobowiązania członków do ograniczenia niektórych kategorii ryzyka.

Artykuł 7

Art. 113 ust. 7 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: własny przegląd ryzyka instytucjonalnego systemu ochrony

Przy ocenie, czy instytucjonalny system ochrony przeprowadza własny przegląd ryzyka, który jest udostępniany poszczególnym jego członkom zgodnie z art. 113 ust. 7 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, właściwe organy krajowe sprawdzają:

- a) czy instytucjonalny system ochrony dokonuje regularnej oceny ryzyk i słabości sektora, do którego należą jego członkowie;
- b) czy wyniki przeglądu ryzyka są podsumowywane w sprawozdaniu lub innym dokumencie i udostępniane odpowiednim organom decyzyjnym instytucjonalnego systemu ochrony lub jego członkom niezwłocznie po jego sfinalizowaniu;
- c) czy członkowie są informowani przez instytucjonalny system ochrony o dotyczącej ich klasyfikacji zgodnie z art. 113 ust. 7 lit. c).

Artykuł 8

Art. 113 ust. 7 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: skonsolidowane lub zagregowane sprawozdanie instytucjonalnego systemu ochrony

Zgodnie z art. 113 ust. 7 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w ramach instytucjonalnego systemu ochrony corocznie sporządza się i publikuje skonsolidowane sprawozdanie dotyczące tego systemu jako całości i obejmujące: bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie na temat sytuacji i sprawozdanie na temat ryzyka, bądź też sprawozdanie dotyczące tego systemu jako całości i obejmujące: zagregowany bilans, zagregowany rachunek zysków i strat, sprawozdanie na temat sytuacji i sprawozdanie na temat ryzyka. Przy ocenie spełniania tego warunku właściwe organy krajowe sprawdzają:

- a) czy skonsolidowane lub zagregowane sprawozdanie jest badane przez niezależnego zewnętrznego biegłego rewidenta zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami rachunkowości lub, w odpowiednich przypadkach, metodami agregacji;
- b) czy zewnętrzny biegły rewident jest zobowiązany do przedstawienia opinii z badania sprawozdania;

- c) czy wszyscy członkowie instytucjonalnego systemu ochrony oraz ich podmioty zależne, struktury pośrednie takie jak spółki holdingowe oraz organ zarządzający samego instytucjonalnego systemu ochrony (jeżeli jest on osobą prawną) są objęte zakresem konsolidacji/agregacji;
- d) czy w przypadku gdy instytucjonalny system ochrony sporządza sprawozdanie obejmujące zagregowany bilans i zagregowany rachunek zysków i strat, metoda agregacji może przewidywać wyeliminowanie ekspozycji wewnątrz grupy.

Artykuł 9

Art. 113 ust. 7 lit. f) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: okres wypowiedzenia członkostwa

Właściwe organy krajowe weryfikują, czy postanowienia umowne lub ustawowe zawierają zobowiązanie członków instytucjonalnego systemu ochrony do zachowania minimum 24-miesięcznego okresu wypowiedzenia, jeżeli zamierzają oni zaprzestać korzystania z systemu ochrony.

Artykuł 10

Artykuł 113 ust. 7 lit. g) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: wykluczenie wielokrotnie wykorzystywanych składników, które mogą być używane do obliczania funduszy własnych

Art. 113 ust. 7 lit. g) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 stanowi, że należy wykluczyć wielokrotne wykorzystywanie składników, które mogą być używane do obliczania funduszy własnych („wielokrotne finansowanie”) oraz wszelkie nieprawidłowe tworzenie funduszy własnych pomiędzy członkami instytucjonalnego systemu ochrony. Przy ocenie spełniania tego wymogu właściwe organy krajowe sprawdzają:

- a) czy zewnętrzny biegły rewident odpowiedzialny za badanie skonsolidowanego lub zagregowanego sprawozdania finansowego może potwierdzić wykluczenie stosowania takich praktyk;
- b) czy transakcje zawierane przez członków prowadziły do nieprawidłowego tworzenia funduszy własnych na poziomie indywidualnym, subskonsolidowanym lub skonsolidowanym.

Artykuł 11

Art. 113 ust. 7 lit. h) rozporządzenia (UE) nr 575/2013: szeroki udział instytucji kredytowych

Przy ocenie spełniania warunku określonego w art. 113 ust. 7 lit. h) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, a mianowicie wymogu, aby instytucjonalny system ochrony opierał się na szerokim udziale instytucji kredytowych o zasadniczo jednolitym profilu działalności, właściwe organy krajowe:

- a) sprawdzają, czy instytucjonalny system ochrony posiada wystarczającą liczbę członków (spośród instytucji potencjalnie kwalifikujących się do uczestnictwa), aby zabezpieczyć środki wsparcia, jakie być może będzie musiał zastosować;
- b) sprawdzają modele i strategie biznesowe, rozmiary, klientów, zasięg terytorialny, produkty, struktury pozyskiwania finansowania i istotne kategorie ryzyka członków instytucjonalnego systemu ochrony oraz ich współpracę w zakresie sprzedaży i umowy obsługi z innymi członkami itd.;
- c) sprawdzają, czy różne profile biznesowe członków pozwalają na monitorowanie i klasyfikację ich sytuacji w zakresie ryzyka przy użyciu jednolicie ustanowionych systemów wdrożonych przez instytucjonalny system ochrony zgodnie z art. 113 ust. 7 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- d) biorą pod uwagę, że działalność w sektorach instytucjonalnych systemów ochrony często opiera się na współpracy, to znaczy że instytucje centralne i inne instytucje wyspecjalizowane należące do sieci instytucjonalnego systemu ochrony oferują produkty i usługi innym członkom systemu. Oceniając jednolitość profilu działalności właściwe organy krajowe biorą pod uwagę stopień powiązania działalności prowadzonej przez członków z siecią (produkty i usługi na rzecz banków lokalnych, usługi na rzecz wspólnych klientów, działalność na rynku kapitałowym itd.).

ROZDZIAŁ III

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

*Artykuł 12***Skuteczność i implementacja**

1. Niniejsze wytyczne stają się skuteczne z dniem zawiadomienia o nich właściwych organów krajowych.
2. Właściwe organy krajowe stosują się do postanowień niniejszych wytycznych od dnia 2 grudnia 2016 r.

*Artykuł 13***Adresaci**

Niniejsze wytyczne są skierowane do właściwych organów krajowych.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 4 listopada 2016 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC

Mario DRAGHI

Prezes EBC
